ОПРЕДЕЛЕНИЕ НА СЪДА (трети състав)

12 януари 2010 година*

По дело C-497/08

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 234 ЕО от Amtsgericht Charlottenburg (Германия) с акт от 7 ноември 2008 г., постъпил в Съда на 17 ноември 2008 г., в рамките на производство по дело

Amiraike Berlin GmbH

СЪДЪТ (трети състав),

състоящ се от: г-н K. Lenaerts, председател на състав, г-жа R. Silva de Lapuerta (докладчик), г-н G. Arestis, г-н J. Malenovský и г-н T. von Danwitz, съдии,

генерален адвокат: г-н P. Mengozzi,
секретар: г-н R. Grass,

след изслушване на генералния адвокат

* Език на производството: немски.

постанови настоящото

Определение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на членове 10 ЕО, 43 ЕО и 48 ЕО.

2 Това запитване е отправено в рамките на молба, подадена от Amiraike Berlin GmbH (наричано по-нататък „Amiraike“), дружество, учредено по германското право, с която се иска назначаване на ликвидатор за намиращото се в Германия имущество на Aero Campus Cottbus Ltd (наричано по-нататък „AeroCC“), дружество, учредено по английското право.

Правна уредба

Германското право

3 Член 273 от Закона за акционерните дружества (Aktiengesetz) от 6 септември 1965 г. (BGBl. 1965 I, стр. 1086, наричан по-нататък „Закон за акционерните дружества“), озаглавен „Приключване на ликвидацията“, гласи:

„1. След ликвидацията и представяне на отчетите за приключването ѝ ликвидаторите трябва да съобщят за това приключване, за да бъде вписано в търговския регистър. Дружеството се заличава.

[…]

4. Ако впоследствие други ликвидационни мерки се окажат необходими, по искане на заинтересована страна съдът отново назначава ликвидатора или поканва друг ликвидатор. […]

5. Решенията, взети на основание параграфи 2 и 3 и параграф 4, първо изречение, подлежат на обжалване.“

4 Съгласно член 145 от Закона за разглежданите в охранително производство случаи (Gesetz über die Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit) от 17 май 1898 г., Amtsgericht е компетентен да назначи ликвидатор съгласно член 273, параграф 4 от Закона за акционерните дружества.

5 Съгласно член 43, параграф 1 от Въвеждащия закон към гражданския кодекс (Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch) вещните права се уреждат от правото на държавата, в която се намира вещта.

Английското право

6 Законът за дружествата от 2006 г. (Companies Act 2006, наричан по-нататък „CA 2006“) задължава дружествата с ограничена отговорност да подават годишни отчети.

7 Член 1000 от CA 2006 гласи:

„1. Ако секретарят на съда има причини да счита, че дадено дружество не осъществява дейност, с изпратено по пощата писмо той може да попита дружеството дали осъществява дейност.

2. Ако секретарят на съда не получи отговор до един месец след изпращането на писмото, в рамките на две седмици след края на едномесечния срок той следва да изпрати препоръчано писмо, което се позовава на първото писмо и посочва а) че до него не е достигнал никакъв отговор и б) че ако на второто писмо няма никакъв отговор до един месец след датата на писмото, в Gazette ще бъде публикувано съобщение за заличаване на наименованието на дружеството от регистъра.

3. Ако секретарят на съда а) получи отговор, в който се посочва, че дружеството не осъществява дейност, или б) не получи отговор до един месец след изпращането на второто писмо, той може да публикува в Gazette съобщение, което изпраща и на дружеството по пощата, като посочва, че след изтичането на три месеца от датата на съобщението отбелязаното в него наименование на дружеството ще бъде заличено от регистъра и дружеството ще бъде прекратено, освен ако е налице причина да не бъде извършено заличаване.

4. След изтичането на посочения в съобщението срок секретарят на съда може да заличи наименованието на дружеството от регистъра, освен ако преди изтичането на този срок дружеството докаже, че е налице причина да не бъде извършено заличаване.

5. Секретарят на съда трябва да публикува в Gazette съобщение, в което посочва, че наименованието на дружеството е заличено от регистъра.

6. Дружеството се прекратява с публикуването на съобщението в Gazette.

7. Въпреки това а) управителят, директорът и съдружникът не се освобождават (евентуално) от отговорност и тази отговорност може да бъде ангажирана както ако дружеството не беше прекратено и б) никоя разпоредба на настоящия член не засяга правомощието на съда да ликвидира дружество, чието наименование е било заличено от регистъра.“

8 Съгласно член 1012 от CA 2006:

„1. Всички вещи и права от всякакво естество, принадлежащи на прекратеното дружество или държани по фидуциарни сделки за него към момента на прекратяването (включително и по договори за дългосрочен наем или аренда, но не и вещите, държани от дружеството по фидуциарни сделки за трето лице) се считат за bona vacantia и

a) поради това обстоятелство принадлежат на Короната или на херцогство Ланкастър или първоначално на херцога на Корнуол (според случая) и

b) им се предоставят по право и могат да бъдат предмет на сделки при същите условия както другото имущество bona vacantia, отредено на Короната, херцогство Ланкастър или херцога на Корнуол.

[…]“

Спорът по главното производство и преюдициалният въпрос

9 Спорът по главното производство се отнася до охранително производство, чийто предмет е назначаването на „последващ“ ликвидатор за намиращото се в Германия имущество на AeroCC, като се прилага по аналогия член 273, параграф 4 от Закона за акционерните дружества, съгласно принципите на германското право, приложими при отделяне или разделяне на дружества.

10 AeroCC е учредено под формата на дружество с ограничена отговорност в Англия и Уелс на 8 април 2005 г. и е вписано в дружествения регистър на Кардиф.

11 Впоследствие управителите на дружеството пропускат да подадат заверените от британски одитор годишни отчети, както изисква британското дружествено право. Според запитващата юрисдикция поради това AeroCC е било заличено от дружествения регистър през януари 2008 г., което е довело до предоставяне на имуществото му по право на британската корона.

12 AeroCC разполага единствено с представителство в Германия. Това дружество притежава обаче различни активи в Германия, а именно дял от гражданско дружество, установено в Берлин, което притежава недвижимо имущество в Германия, множество права за прехвърляне на парцели в Германия, както и различни вземания за обезщетения.

13 На 16 юни 2008 г. Amiraike, мажоритарен съдружник в AeroCC, сезира запитващата юрисдикция с искане за назначаване на „последващ“ ликвидатор, с оглед на ликвидиране на разположеното в Германия имущество на AeroCC съгласно принципите, приложими при отделяне или разделяне на дружества.

14 Според запитващата юрисдикция мярка като предвидената в член 1012 от CA 2006 представлява мярка за принудително отнемане. Макар обаче по принцип такива мерки да не могат да действат извън територията на държавата, която ги е установила, случаят в главното производство не е такъв. Според тази юрисдикция доколкото дадено дружество съзнателно е избрало, при упражняване на свободата на установяване, която извежда от членове 43 ЕО и 48 ЕО, да прилага дружественото право на дадена държава членка, то не може да се позовава на по-благоприятното дружествено право на друга държава членка, на чиято територия се намира част от неговите активи, за да избегне произтичащи от прекратяването на това дружество определени отрицателни правни последици по силата на правото на държавата членка на неговото учредяване. Такъв свободен избор би бил в противоречие с общностното право, без да е възможно в това отношение да се прави позоваване на германското понятие за „отделяне или разделяне на дружества“, тъй като последното е остаряло правно понятие, което се отнася за периода на Студената война.

15 В този контекст Amtsgericht Charlottenburg решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Трябва ли разпоредбите на първичното общностно право, и по-конкретно членове 10 ЕО, 43 ЕО и 48 ЕО, както и принципът за взаимно признаване между държавите — членки на [Европейската] общност, на съответните им правни системи, да се тълкуват в смисъл, че като ратифицира първичното общностно право, държавата членка (първата държава членка) допуска по принцип на нейна територия да настъпят последиците от мярка за принудително отнемане, наложена от правната система на втора държава членка, най-малкото когато засегнатото от мярката за принудително отнемане дружество на частното право, като е упражнило изведената от общностното право свобода на установяване, съзнателно е избрало за него да се прилага дружественото право на втората държава членка, с което се налага принудителното отнемане, въпреки че осъществява стопанска дейност в първата държава членка и притежава на нейна територия активи, по отношение на които е наложена мярката за принудително отнемане?“

Относно компетентността на Съда

16 Според Amiraike и германското правителство решението, което Amtsgericht Charlottenburg следва да вземе, няма правораздавателен характер. Следователно за да се установи дали Съдът е компетентен да се произнесе съгласно член 234 ЕО по поставения му въпрос, в самото начало е уместно да се провери дали в конкретния случай Amtsgericht Charlottenburg трябва да вземе решение с правораздавателен характер.

17 В това отношение, макар да няма никакво съмнение, че Amtsgericht Charlottenburg е „юрисдикция“, за да може да сезира Съда по силата на член 234 ЕО, е необходимо също така пред нея да е налице висящ спор и тя да трябва да се произнесе в рамките на производство, което следва да завърши с постановяване на решение с правораздавателен характер (вж. Определение от 18 юни 1980 г. по дело Borker, 138/80, Recueil, стр. 1975, точка 4 и Определение от 5 март 1986 г. по дело Greis Unterweger, 318/85, Recueil, стр. 955, точка 4, Решение от 19 октомври 1995 г. по дело Job Centre, наричано „Job Centre I“, C-111/94, Recueil, стр. I-3361, точка 9, Решение от 14 юни 2001 г. по дело Salzmann, C-178/99, Recueil, стр. I-4421, точка 14, Решение от 15 януари 2002 г. по дело Lutz и др., C-182/00, Recueil, стр. I-547, точка 13, Решение от 30 юни 2005 г. по дело Längst, C-165/03, Recueil, стр. I-5637, точка 25, както и Решение от 27 април 2006 г. по дело Standesamt Stadt Niebüll, C-96/04, Recueil, стр. I-3561, точка 13).

18 От преписката е видно, че в главното производство Amtsgericht Charlottenburg сезира Съда с преюдициално запитване в качеството си на административен орган. Всъщност предметът на решението, което следва да се вземе, се свежда до назначаването на „последващ“ ликвидатор за намиращото се в Германия имущество на AeroCC. При прякото или по аналогия прилагане на член 273, параграф 4 от Закона за акционерните дружества основната задача на съда се състои в това да реши дали предложеното от молителя лице или друго лице може да ликвидира останалото имущество на заличено от регистъра дружество.

19 По-нататък, нищо в преписката не посочва, че в конкретния случай пред Amtsgericht Charlottenburg е налице висящ спор между Amiraike и евентуален ответник. Напротив, според въведението на акта за преюдициално запитване става въпрос единствено за фирмено „дело“, а не за „правен спор“. Това въведение цитира само името и адреса на AeroCC. Освен това изложението на фактическите обстоятелства в акта за преюдициално запитване не посочва

никакво лице или институция, които се противопоставят на подаденото от Amiraike искане по отношение на AeroCC, чийто мажоритарен съдружник е Amiraike.

20 Освен това от представената пред Съда преписка по никакъв начин не е видно, че преди сезирането на Съда от Amtsgericht Charlottenburg случаят с Amiraike е довел до постановяване на решение, срещу което е била подадена жалба пред тази юрисдикция. Следователно тази юрисдикция е първият орган, който разглежда искането за назначаване на ликвидатор за AeroCC.

21 От посоченото следва, че в главното производство Amtsgericht Charlottenburg действа като административен орган, без в същото време от него да се изисква да разреши правен спор, така че действията му са свързани с упражняване на неправораздавателна дейност.

22 С оглед на гореизложеното, в съответствие с член 92, параграф 1 и член 103, параграф 1 от Процедурния правилник трябва да се приеме, че Съдът явно няма компетентност да се произнесе по поставения от Amtsgericht Charlottenburg въпрос.

По съдебните разноски

23 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред националната юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (трети състав) определи:

Съдът на Европейския съюз явно няма компетентност да отговори на въпроса, поставен от Amtsgericht Charlottenburg в акта от 7 ноември 2008 г.

Подписи